

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 7, Issue 2, June 2019, p. 236-247

Received	Reviewed	Published	Doi Number
18.04.2019	14.06.2019	30.06.2019	10.18298/ijlet.12367

The Use of Emojis in Teaching Turkish to A1 Level Learners

Demet KARDAŞ¹

ABSTRACT

Nowadays when technology is developing fast, smartphones have become an indispensable, essential means of communication for people from almost all age groups, all levels of education and all socio-economic groups. In this new system, which does not only enable communication by means of speaking, text messaging on social media such as (Instagram, Facebook, Twitter, WhatsApp, Snapchat and Viber) has become a preferable means of communicating. The meaningful – colorful – picture language, which is known in every part of the world under the name “emoji” that has been formed by combining the Japanese words “e”, meaning “picture”, and “moji”, meaning “character”, is spreading fast. Instead of writing to express their feelings and affection or writing simple sentences and formulaic expressions, people use emojis. In addition to expressing personal needs, emojis have introduced an almost universal, accessible communication system with hundreds of emojis such as flags, celebrations, entertainment, sports, weather conditions, animals, food and drinks, countries, professions, planets and horoscope signs. This new system facilitates the teaching of a foreign language, the teaching techniques of which require the use of technology and visual elements. In teaching Turkish to non-native learners, visual elements, shapes, illustrations and photographs are frequently used, especially at A1 level. This study specifies how to benefit from using emojis related to words that represent professions and feelings and emojis related to daily greetings and formulaic expressions of wishes in teaching vocabulary to A1 level learners of Turkish through writing and speaking activities, and gives examples of practices that have already been implemented. It is considered that the study will contribute to the teaching of Turkish to learners.

Key Words: Teaching Turkish to foreigners, emoji, teaching vocabulary, writing and speaking activities

Yabancılar Türççe Öğretiminde A1 Seviyede Emojilerden Faydalanma

ÖZET

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde akıllı telefonlar; neredeyse her yaştan, her eğitim seviyesinden, sosyo-ekonomik sınıftan insanın vazgeçilmez temel iletişim aracı hâline gelmiştir. İletişimin sadece konuşarak sağlanmadığı bu yeni sistemde, sosyal medyada (Instagram, Facebook, Twiter, WhatsApp, Snapchat, Viber) yazılı mesajlaşma daha çok tercih edilir hâle gelmiştir. Dünyanın her yerinden insanın anlayabildiği Japoncada “resim” anlamına gelen “e” ve “karakter” demek olan “moji”nin birleşmesiyle oluşan emoji, anlamlı-renkli-çizim dili, hızla yayılmaktadır. İnsanlar duygularını, basit cümleleri, kalıp ifadeleri yazmak yerine emojileri kullanmaktadır. Emojiler, kişisel ihtiyaçları anlattığı gibi bayraklar, kutlamalar, eğlence, spor, hava durumu, hayvanlar, yiyecek ve içecekler, ülkeler, meslekler, gezegenler, burçlar gibi yüzlerce görselle adeta evrensel, ulaşılabilir bir iletişim sistemi ortaya çıkarmıştır. Bu yeni sistem, öğretim tekniklerini özellikle teknolojiye, görsel unsurlara en çok ihtiyaç duyan yabancı dil öğretimini kolaylaştırmaktadır. Yabancılar Türççe öğretiminde özellikle A1 seviyede görsel unsurlardan, şekillerden, resimlerden veya fotoğraflardan sıkça faydalanılmaktadır. Bu çalışmada, A1 seviye öğrencilere meslekler ve duygulara ait kelimelerle ilgili emojilerden; günlük selamlaşma ve temenni kalıp ifadeleriyle ilişkili emojilerden; kelime öğretiminde, yazma ve konuşma etkinliklerinde nasıl yararlanılacağı belirtilmiş ve denenmiş uygulamalar örneklendirilmiştir. Çalışmanın Türççenin yabancılar öğretimine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türççe öğretimi, emoji, kelime öğretimi, yazma ve konuşma etkinlikleri.

¹ Öğr. Gör. Dr. Demet KARDAŞ, Gazi Üniversitesi TÖMER, demetkardas@gmail.com

1. Giriş

Gazeteci Franklin Loufrani'nin 1972'de haber röportajına olumlu bir geçiş yapmak için kullandığı :) gülen yüz simgesi, "pozitifliğin" ve "neşenin" sembolü olarak tüm dünyada kabul edilmiştir. 1980'li yıllardan sonra gülen yüz, Amerika'da düğmelere, tişörtlere, kupalara "mutluluğun, güzel bir günün" ifadesi olarak basılmıştır. Amerika'da herkesin hayatına giren bu emoji internet aracılığıyla yayılmıştır. İnternet kullanımı, 1997'den sonra giderek yayılmaya başlamış bu nedenle web sitelerinde ve e-postalarda ASCII (Bilgi Değişimi için Amerikan Standart Kodu) ifadeleri kullanılmaya başlanmıştır. ASCII, bilgisayarlar arasında metin transferinde harfleri ve simgeleri temsil eden dijital kodları standart bir set olarak sunmuştur. Aynı yıl, Nicolas Loufrani tarafından düz kodları değiştirmek için noktalama işaretleriyle "portre ifade formları" oluşturulmuş; bu portreler zamanla yerini yaygın olarak kullanılan Kurita'nın emoji formlarına bırakmıştır.

Emoji, basitçe resim-karakter(harf) anlamına gelmektedir. Emojiler, profesyonel anlamda manga çizim tarzı çizgi romanlardan esinlenen Shigetaka Kurita adında Japon bir telekomünikasyon mühendisi tarafından 1998'de manga tarzının semboller ve farklı ifadelerle bilgisayar ortamına uyarlanmasıyla ortaya çıkmıştır. Apple'ın emoji karakterlerini içeren İşletim Sistemi Beş'i (iOS5) başlattığı 2011'den bu yana Kurita'nın resimli kelime sembolleri, dijital iletişim biçimleri yelpazesinde ve dünya genelinde yükseldiği için emoji artık her türlü bilgisayar klavyesinde bulunmaktadır (Danesi, 2017).

Anlık mesajlaşma isteği, duygusal ifadeyi ve iletişimi kolaylaştırma, kelimelerin yerine emojilerin kullanılmasını popüler hâle getirmiştir. Emojilerle ilgili pazarlama, psikoloji, insan ilişkileri, reklam alanlarında akademik çalışmalar yapılmaktadır (Miller, Thebault-Spieker, Johnson, Terveen, Hecht; 2016; Kelly ve Watts; 2015; Zhou, Hentschel, Kumar, 2017). Türkiye'de ise Sev (2018) araştırmasında sözlük çalışmalarında emojilerden yararlanılıp yararlanılamayacağı üzerine bir araştırma yapmış, "Görselliği ön plana almış bir sözlükte yer alan sözcükler üstelik popüler kültür taşıyıcısı resim, grafik, ikon vb. ile pekiştirildiği zaman hem sözlük kullanımı artacak hem de farkında olmadan sözlük kullanıcılarının söz varlıkları zenginleşecek ve eğlenceli bir öğrenme/öğretme işi söz konusu olacaktır" (Sev, 2018:747) sonucuna varmıştır. Yapılan bu çalışmalar, artık emojilerin tüm internet kullanıcıları tarafından benimsendiğini ve insanların günlük hayatta neredeyse her an kullandığı emojilerin eğitim ve öğretim ortamlarının da bir parçası olabileceğini göstermektedir.

Bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kelime kazanımı sağlamada, bağlamsal cümle yazmada ve konuşma etkinlerinde resimyazıların (emojilerin) önemini ortaya koymak ve etkin ve verimli Türkçe öğretimi için emojilerden nasıl yararlanılacağını anlatmaktır. Bu nedenle aşağıda öğretmenlerin emojilere ulaşabileceği, kopyalayabileceği bazı internet adresleri de verilmiştir.

<https://emojipedia.org/apple/>

<https://emoji.com.tr/emojum>

<https://getemoji.com/>

<https://www.emojicopy.com/>

<https://emojipedia.org/historic-site/>

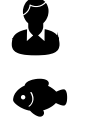

<https://coolsymbol.com/emojis/emoji-for-copy-and-paste.html>

2. Yöntem

Öneri niteliği taşıyan bu çalışmada emojiilerin; meslekler, duygular ile ilgili kelimelerin ve günlük basit kalp ifadelerin öğretiminde, yazma ve konuşma etkinliklerinde nasıl kullanılacağı anlatılarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanım alanları örneklendirilmiştir.

3. Kelime Öğretimi

Son yıllarda ikinci bir dil öğrenme isteği; sosyal, kültürel ve eğitim ihtiyaçları ile ilgilidir. Bu nedenle dil öğrenen kişi genelde ya bir meslek sahibidir ya da bir meslek sahibi olmaya adaydır. A1 seviyede yazılı ve sözlü olarak basit cümleler kurması beklenen öğrenciler için meslekler konusu ideal bir konudur, zira tüm dil öğretim kitaplarında mesleklerle ilgili bir ünite vardır.

							
doktor	hemşire	bahçıvan	mühendis	polis	itfaiyeci	astronot	pilot
							
hakim	sekreter	bilgisayar mühendisi	kaynakçı	tesisatçı	aşçı	avukat	öğrenci
							
ressam	öğretmen	şoför	taksici	eczacı	manav	kasap	fırıncı
							
mimar	çiftçi	veteriner	balıkçı	gözlükçü	ayakkabıcı	terzi	bankacı

İnsanların duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kullandıkları işaretler sistemi (Banguoğlu, 1998) olan dilde duygular, “insan yaşantısının en temel yönüdür ve sosyal etkileşimin önemli bir parçasını oluşturmaktadır” (Yeşilyurt, 2016:17). Günlük veya anlık değişebilen veya kalıcı kişilik özelliği olan duygular evrenseldir. Bu evrensellik kendini duygu emojiğinde de göstermektedir. Dil öğretiminde amaç o duyguyu hissettirmek ya da yaşatmak değil; duygular ile ilgili kelimeleri, kalıp sözleri, atasözleri veya deyimleri öğretmek ve dil becerilerinin gelişiminde kullanmaktır.

Günlük hayatta neredeyse her yazılı mesajın sonuna konulan, “Nasılsın?” sorusuna cevaben verilen duygu emojiği, yabancılara Türkçe öğretiminde materyal olarak kullanılabilir. Apple, Android yazılımlarda meslek ve duygu emojiğine yer verilmektedir. Sürekli güncellenen bu yazılımlara yeni meslek ve duygu emojiği eklenmektedir. Meslekler ve duygu adlarının öğretiminde emojiği kullanmak isteyen bir öğretmenin bu güncellemeleri de takip etmesi gerekir.

					
mutlu	üzgün	şaşkın	huzurlu	şüpheli	şakacı
					
sinirli	öfkeli	endişeli	utangaç	yalancı	meraklı

Kelimeler bir dilin en temel malzemeleridir. Dil bilgisi kurallarının bilinmesi yeterli kelime hazinesine sahip olunmadığı takdirde dil öğrenmeye yetmez. Bu nedenle kelime öğretimi, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur. Kelime öğretimiyle ilgili belli bir teknik takip etmeyen öğretmenler metni, ders saatini boşa harcamaktadır. A1 seviyede, kelimelerin öğrenciye liste hâlinde verilmesi, kelimelerin tahtaya yazılması, bu kelimelerin ana dilde ya da ortak dil gibi değerlendirilen İngilizcedeki karşılıklarının verilmesi ve ezberletilmesi oldukça eski bir öğretim tekniğidir. Ancak kelime öğretiminde değişen ve hızla gelişen teknolojiye, kelime öğretimine yönelik resimlerden, fotoğraflardan, otantik metinlerden faydalanmamak dil öğretimini yavaşlatmakta, hatta zorlaştırmaktadır.

Kelime öğretiminde sıkça kullanılan bir materyal de sözlüklerdir. Yabancı dil öğrenen her bireyin yanında taşıdığı veya akıllı telefonlarda bulunan sözlükler, anlamı bilinmeyen kelimeler için ideal bir materyaldir ancak bir kelimenin ana dilde karşılığını bulmak o kelimenin öğrenildiği anlamına gelmez. Kelimenin kalıcı olarak hafızaya yerleşmesi, başka kelimelerle de ilişki kurması gerekir. “Burada çağrışımlardan faydalanılabilir. Kelimenin anlamı verildiğinde zıt anlamlısı, eş anlamlısı, kelimenin telaffuzu, kelime ile kullanılan kelimeler ve en önemlisi kelime ile ilgili cümle ve görsellerin de verilmesi o kelimenin kalıcılığını artırmaktadır. Bu sebeple bağlamın yanı sıra kullanılacak etkili kelime öğretim materyallerinden biri resim yazılardır” (Takıl, 2016:2139).

Yukarıda verilen temel bazı meslek ve duygu adları dünyanın hemen hemen her yerinde bilinen meslekler ve evrensel duygulardır. Bu meslek ve duygu adları, hazırlanan bir power point sunumuyla öğrencilere sırayla verilebilir. Emojisi bulunamayan meslek ve duygu adları için de fotoğraflardan, resimlerden faydalanabilir. Sırayla gösterilen her meslek ve duygu adı, doğru bir şekilde telaffuz edilmelidir.

“Yabancı dil öğrenenlerin dinleme ve algılamada oldukça zorlandıkları bilinmektedir. Çoğu zaman öğrenci yazarak çok rahat anlayabildiği bir cümleyi dinlediği zaman hemen hemen hiç anlamama durumuyla karşılaşmaktadır. Algılama yetisinin kazandırılması en öncelikli konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü algılayamayan öğrenci duyduğu seslere anlam veremeyecektir” (Küzeci, 2007: 14). Öğrencilerden doğru telaffuz duyulana kadar kelime tekrar ettirilmelidir. Türkçe eklemeli bir dil olduğu için farklı dil ailelerine mensup öğrenciler için telaffuzu oldukça zordur. Öğrenciler sıkılsa da tekrar mutlaka yapılmalıdır. Bu tekrarların grup olarak değil de bireysel olmasına dikkat edilmelidir çünkü bazı öğrenciler ya sessiz kalmakta ya da yanlış telaffuzu kalabalık içerisinde kaybolmaktadır.

Doğru telaffuz, dil öğretiminde çok önemlidir. “Dil öğrenme, o dildeki sesleri çıkarmakla ve sözcükleri söylemekle başlar. Yabancı dil öğretiminde de özellikle başlangıç düzeyinde derslere genelde telaffuz öğretimiyle, çoğu kez ana dille-amaç dil arasında problem olan seslerin öğretilmesiyle başlanır” (Demirel, 2003:96).

Türkçe kelime öğretme çalışmalarında öğretilen kelimenin “yüklenildiği anlamlardan dolayı oluşan anlam çerçevelerinin öğrencilerce tanınması sağlanmalıdır: Kavramsal anlam, yan anlam, toplumsal anlam, duygusal anlam, eş konumsal anlam, çağrışımsal anlam bakımlarından kelimelerin kullanımları gösterilmelidir” (Demircan, 2005: 40-51). A1 seviyede sadece çağrışımsal anlam verilir çünkü dil öğretiminde esas olan dil seviyelerine ve temel öğretim ilkelerine (basitten karmaşığa, kolaydan zora) dikkat edilmesi gerekir.

Meslek adlarıyla çağrışımsal olarak ilişkili olan kelimeler de hangi meslek adı veriliyorsa beraberinde verilebilir: **pilot** (uç-, kaptan, uçak, şapka, hava alanı, hava limanı), **doktor** (muayene et-, hastane, önlük), **fırıncı** (piş-, ekmek, pasta, tatlı, fırın), **manav** (sat-, meyve, sebze, dükkân), **kasap** (sat-, kes-, et, tavuk, dükkân), **ressam** (resim yap-, resim çiz-, resim, sergi), **öğretmen** (anlat-, öğret-, tahta, kitap, sınıf).

Duygu adlarında ise bir duygunun karşıt anlamlısı verilebilir. Karşıt anlam, “anlamları bakımından birbirine karşıt olan birbirine karşı duran bilgilerin adları olan sözcüklerdir. Karşıt anlamlı sözcükler, birbirlerinin ses, yapı ve kullanım alanlarını doğrudan etkilerler; çünkü karşıtlık, varlık hakkındaki insan bilgilerinde, en temel eksenlerden biridir” (Karaağaç, 2013: 363). Örneğin, mutlu-mutsuz, endişeli-sakin, şakacı-ciddi. “Hedef kitlenin ihtiyaçlarına yönelik hedef dilde en sık karşılaşılan sözcükleri belirlemek ve bu sözcüklerin eş anlamlısını, zıt anlamlısını, eş seslisini birlikte vermek etkili yöntemlerden biridir (Üstten ve Er, 2017: 464). Kelime öğretiminde mevcut emojilerden azami ölçüde faydalanmak daha çok kelimenin öğretilmesini sağlar ancak “Kelime öğretiminde grubun yapısına göre değişmekle birlikte 45 dakikalık bir derste 5-10 ya da 20-30 kelime hedeflenmelidir” (Demirel, 1999a: 138).

					
doktor / hekim	Diş	şırınga	anahtar	kilit	kilitle-
					
musluk	Duş	vida	yüzük	değerli taş	terazi

Yukarıda verilen emojiiler sırayla, “diş hekimi (diş doktoru), tesisatçı ve kuyumcu” mesleğini anlatmaktadır. Dört meslek adını anlatmak için üç veya daha fazla emojiiden faydalanmak öğrenciyeye iki veya daha fazla kelimeyi öğretmek demektir.

Kelime öğretimi Türkçe dil bilgisinden bağımsız değildir. + CI / + CU eki, “adlara gelerek, bir nesneyi, bir işi veya bir sanatı kendisine meslek veya uğraşı olarak seçmiş olanları gösteren adla türetir” (Korkmaz, 2003: 41). Örneğin, fırın-fırın + **cı**, tesisat-tesisat + **çı**, ayakkabı-ayakkabı + **cı**... Duygu adlarında ise öfke + **li**, huzur + **lu**, sinir + **li** kelimelerindeki + II / + IU eki, “adlardan (bazen de sıfatlardan) sahip olma, üzerinde bulundurma, o özelliği taşıma, ilgili olma yetkili olma anlamlarıyla sıfatlar türetir” (Korkmaz, 2003: 54). Öğretmen + **lik**, avukat + **lık**, veteriner + **lik** kelimelerindeki + IIk / +IUk eki, “bir meslekle uğraşan kimseyi gösteren adlardan meslek adı ve uğraşı alanı gösteren adlar türetir” (Korkmaz, 2003: 56).

A1 seviyede, sadece ekin altının çizilmesi veya kelimedden ayrı yazılması öğrenciyeye Türkçenin eklemeli bir dil olduğunun ve her ekin, işlevine göre anlamı değiştirdiğinin gösterilmesi yeterlidir. “Dili doğru kullanmak ancak dil bilgisi etkinlikleriyle sağlanabilir. Dil bilgisel kurallar sıralanarak, ezberlettilerle değil, her bir dil bilgisel biçim biriminin işlevi sezdirilerek, anlatıma katkısı kavratılarak hem iyi bir dil bilgisi öğretimi gerçekleştirilir, hem de başarılı bir Türkçe öğretimi sağlanmış olur (Özbay 2006: 14).

4. Yazma Etkinliği

Kelime öğretiminin gerçekleşip gerçekleşmediği, dil bilgisi konularının öğrenilip öğrenilmediği yazma eğitimi ile anlaşılır. “Yazma kavramı, bir işlem, süreç, beceri ve öğrenme alanı olmak üzere çeşitli anlamlarda kullanılmaktadır. Yazma, işlem olarak zihnimizde yapılandırılmış bilgi, düşünce, duygu ve isteklerin belli kurallara uygun olarak yazıya aktarılması çalışmalarıdır” (Güneş, 2014: 337). Yabancılara Türkçe öğretiminde bu çalışmalar seviyeye ve amaca uygun yapılmalıdır. A1 seviyesinde bir öğrenciden sadece basit ve üç ya da dört kelimedden oluşan bir cümle yazması beklenir.

Cümle düzeyinde yazma eğitiminde “yabancıların aktif kelime hazineleriyle anlamlı ve söz dizimi kurallarına uygun bir biçimde cümle kurabilmeleri gerekmektedir. Karşılaşılan sorunlar, kelimelerin anlamlarını bilmediklerinde anlamsız cümleler oluşturabilirler. Ayrıca ana dillerindeki söz dizimi ile Türkçedeki söz dizimini karıştırabildiklerinden kurulum açısından yanlış cümleler ortaya çıkabilir. Bu gibi sorunları giderebilmek için bu süreçte öğretmen çeşitli etkinliklerle ve sözlük yardımıyla süreci başarılı bir biçimde tamamlayabilir. (Tiryaki, 2013:43). Yazma sürecinin başarılı olması için yazma etkinliklerinin seviyelere göre belirlenmesi ve çeşitlendirilmesi gerekir.

Yazma etkinlikleri, “öğrencilerin yeni sözcükleri ve öğrenilen dildeki yapıları öğrenme ve onları doğru bir biçimde kullanmasına olanak sağlar. Bu nedenle yazma dersi öğrenciler için eğlenceli, ilginç ve onları güdüleyici olmalıdır” (İnal, 2014:371). Yazma dersinin sıkıcı olmaması için öğretmen bazı teknikler geliştirebilir. “Öğrencilerin değişik rolleri üstlenmesi; anahtar kartlar, dil oyunları ve yalancıkta yapar gibi görünme etkinlikleri, sınıfta iletişim tekniği olarak kullanılabilir” (Songün, 1999: 11). Kelime kartı haline getirilen meslek emojiyi kapalı bir şekilde öğrencilere dağıtıldıktan sonra her öğrenciden kendisine gelen karttaki meslek adıyla (Tahtaya mutlaka örnek bir cümle yazılmalıdır.) “Ben sekreterim.”, “Ben öğretmenim” şeklinde yazması istenir. Bu cümlelerin “Ben tesisatçı değilim.”, “Ben avukat değilim.” olumsuzu da yazdırılabilir. Kartlar değiştirilerek her öğrencinin her meslekle ilgili bir cümle yazması sağlanmalıdır.

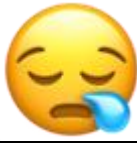
Öğrencinin bu cümleleri yazabilmesi için Türkçede ek fiil geniş zamanı konusunu, iyelik zamirlerini bilmesi gerekir. “Yabancılar Türkçe öğretiminde mutlaka dil bilgisi öğretimi yapılmalıdır; ancak ön planda tutulmamalı ve amaç haline getirilmemelidir” (Tunçel, 2014: 396). Yazma etkinlikleri, dil bilgisi konularının öğrenilip öğrenilmediğine dair bir nevi ölçme-değerlendirme görevi de görmektedir.

Kelime kartı haline getirilen duygu emojiyi ise yine aynı şekilde kapalı olarak dağıtılabılır. İlk kart çekilir ve çekilen kartta çıkan duygu emojiyi ile ilgili örneğin, “Ben mutluyum” cümlesi tahtaya yazılabilir. Sonra sırasıyla her öğrenciden kendisine gelen emojiyle ilgili cümle yazması istenebilir. Kartlar öğrenciler arasında dolaştırılabilir ve her öğrenci bütün emojiyle ilgili birer cümle yazabilir. Başka bir etkinlikte, kartlar yeniden dağıtılabılır ve her öğrenciden kendisine gelen kartı arkadaşlarının görebileceği şekilde tutması istenebilir sonra da her öğrenciden diğer arkadaşlarının emojiğine göre cümle yazmaları istenebilir. Örneğin, “Mia, sakindir.”, “Mateo, mutsuzdur.”.

“Öğrencilerin, dilin yapısını öğrenmeleri açısından, kelimeleri cümlelerden çıkarıp kelime gruplarına ya da yeniden cümlelere dönüştürmeleri biçimindeki etkinliklere başvurulabilir” (Songün, 1999: 21). Öğrencilere aşağıdaki et, dondurma ve çiçek emojiyi verilebilir ve tahtaya “Kim et satıyor? Kim dondurma satıyor? Kim çiçek satıyor?” soruları yazılabilir ve öğrencilerden cevabı yazmaları istenebilir. Daha sonra öğrencilerden telefonlarındaki emojiylerden faydalanarak “Kim ne yapıyor?” sorusuna karşılık gelecek şekilde yeni cümleler yazmaları istenebilir.

		
et	dondurma	çiçek

A1 seviyede gramer konuları ilerledikçe öğrencilerden karışık emojiyle cümle kurmaları istenebilir. Aşağıda yazılan örnek etkinliği, öğretmen mutlaka önce kendisi tahtaya yazmalı sonra öğrencilerden örnek cümleler yazmalarını istemelidir.

					
mühendis	fabrika	mutlu	öğretmen	okul	yorgun
Mühendis fabrikaya gidiyor bu yüzden mutlu.			Öğretmen okulda ders anlatıyor bu yüzden yorgun.		

Bazı mesleklerle ilgili fiil önceden verilmemişse öğrencinin sözlükten faydalanıp zihin dünyasındaki fiilin Türkçe karşılığını bulması sağlanmalıdır. Bu yazma etkinliği hızlı ve doğru yazana ödül şeklinde oyun gibi şekillendirilirse hem ders sıkıcı olmaktan kurtarılır hem de dil bilgisi konuları olan ek fiilin geniş zamanı, şimdiki zaman pekiştirilmiş olur.

5. Konuşma Etkinliği

Yabancı dil öğrenme ve öğretme sürecinde konuşma becerisi üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir beceridir çünkü öğrenilen dilde konuşabilme, o dilin bilinip bilinmediğinin temel ölçütlerinden biridir. Ayrıca "iletişim kurmanın en ilkel ve en ekonomik (kullanışlı) yolu konuşma olduğu için bireylere bu becerinin öğretilmesi dil öğretim sürecinin en temel noktasıdır" (Kurudayıoğlu ve Sapmaz, 2016: 87). Konuşma becerisinin gelişmesi için sesten başlamak kaydıyla "işlenecek konunun içeriği, öğrencilerin seviyeleri, sınıf ortamının uygunluğu vb. özelliklere bakarak en uygun yöntem ve tekniklerin kullanılması gerekir. Uygulamalar içerisinde yöntem ve tekniklerin verimliliğini arttıracak etkinliklere yer vermek, hedef dili etkin kullanabilmenin önemli gereklerindedir" (Göçer, 2015:24). Kelimelerin tek tek doğru telaffuz edilmesiyle başlayan ve anlamlı kelimeleri bir cümle haline getirebilme konuşmanın temelini oluşturur.

Türkçenin ses sisteminde yer alıp da başka dillerde yer almayan "ö ve ü" seslerinin öğretiminde içinde ö ve ü sesi geçen meslek emojiyle faydalanılabilir. Öğrencilerin telaffuz hatalarını yerinde ve zamanında düzeltmek ve çok tekrar yapmak Türkçenin doğru seslendirilmesine katkı sağlayabilir.

		
kuaför	sörfçü	yüzücü

A1 seviyede elbette öğrenciden kendi zihin dünyasından Türkçe cümle kurması beklenemez. Öğrenci ancak verilen cümleyi, yeni alıştırmalarla tekrar ederek konuşmaya başlar. Kart hâline getirilen emojiyle, konuşma etkinliğinde çok yararlı olacaktır. Öğrenci sayısına göre sınıf ikiye bölünebilir. Bir gruba kart dağıtılırken diğer gruba ise dağıtılmaz. Kart almayan öğrenci, "Sen ne iş yapıyorsun?", "Senin mesleğin ne?" sorularını sorar. Elinde kart olan öğrenciler de elindeki karta göre "Ben çiftçiyim.", "Benim mesleğim, veterinerliktir." cevaplarını verebilir. Bu etkinlikte eldeki meslek emoji

kartlarına göre her öğrencinin soru sorması ve cevap vermesi sağlanmalıdır. “Soru-cevap tekniği hemen her ders ya da konuda uygulanan bir öğretim tekniğidir. Öğrencilerin ilgilerini derse çekmek ve katılımını sağlamak bakımından oldukça faydalı bir tekniktir. Başarısız öğrenciler de bu teknik sayesinde kendilerine yöneltilecek uygun sorularla daha iyi bir seviyeye getirilebilirler” (Arıcı, 2006:305). Soru-cevap tekniği yabancılara Türkçe öğretiminde de oldukça faydalı bir tekniktir.

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde, A1 seviyede bir öğrenci “basit bir biçimde etkileşimde bulunabilir ama iletişim tamamen konuşmanın daha yavaş tekrarı, başka şekilde ifade edilmesi ve ifadenin düzeltilmesi haline bağlıdır. Basit sorular sorabilir ve cevaplayabilir, acil gereklilik gösteren alanlarda veya çok aşına olunan konularda basit ifadeleri başlatabilir ve cevaplayabilir” (AOBM, 2009: 71).

Tüm öğrenciler soru-cevap etkinliğini tamamladıktan sonra ek fiil zamanının olumlu ve olumsuz soru durumunun pekişmesi için “Sen eczacı mısın?”, “Sen polis misin?” soruları sorulur ve öğrencilerden ellerindeki emoji kartına göre “Evet, ben eczacıyım.”, “Hayır, ben polis değilim.” cevabı vermeleri sağlanabilir. “İlk kez tekrar edilen bir ses, sözcük ya da cümle iyi taklit edilemeyebilir. Bu nedenle toplu tekrarlarla birkaç kez duyulan bir sesin ya da sözcüğün bireysel olarak tekrar edilmesinde hata oranı azalabilir” (Göçer, 2015:25). Bu etkinlik her öğrenci her kartı eline alacak şekilde değiştirilerek tekrarlanmalıdır. Tekrar yapılması, öğrencilere sıkıcı gelebilir. Dersi sıkıcılıktan kurtarmak için süreölçer tutularak en doğru telaffuzla cevabı veren öğrenci ödüllendirilebilir.

					
Ateşim var.	Burnum akıyor.	Midem bulanıyor.	Kusuyorum.	Sıcaktan yanıyorum.	Soğuktan donuyorum.

Yukardaki emoji, her insanın yaşayabileceği sağlıkla ilgili bazı durumları anlatmaktadır. Öğrencilere bu emoji gösterilerek, basit sağlık cümleleri öğretilir. Öğrenciler ikiye ayrılarak bir grup öğrenci “Nasılsın?” diye sorar diğer gruptaki öğrenci de seçtiği emojiye göre “Ateşim var.” diyebilir. Bu etkinlik de her öğrenci her emojiyi tekrar edene kadar yapılabilir.

Basit seviyede kalıp sözleri konuşma etkinliklerinde kullanmak için aşağıdaki emoji, faydalanılabilir. Kalıp söz, “Belli durumlarda söylenmesi konusunda toplumun bireyleri arasında üzerinde anlaşmaya varılmış söz öbekleri ve cümlelerdir” (Karaağaç, 2013: 362). Kalıp sözleri (birleşik sözler, deyimler ve atasözleri) oldukça geniş ve içine kültürel unsurlar ve mecaz girdiği için B1 dil seviyesinden sonra yavaş yavaş vermek gerekir. Ancak “bireyin yaşadığı yer, yakın çevresi ve tanıdığı insanlarla günlük konuşma dilinde bildik birtakım kalıpları kullanabileceği becerisinden hareketle kalıp sözlerin dil öğretiminde yer alması gerektiği söylenebilir” (Yılmaz ve Şenden, 2014: 55). Aşağıda verilen günlük selamlaşma ve bazı durumlarda söylenen bu kalıp sözler neredeyse evrensel ifadelerdir.

					
Merhaba!	Günaydın!	İyi günler!	İyi akşamlar!	İyi geceler!	İyi uykular!
					
Afiyet olsun!	İyi tatiller!	Tamam anlaştık.	İyi eğlenceler!	Aferin!	Maşallah!

Özellikle yurt dışında Türkçe öğreten birçok öğretmen A1 seviyesinde ilk derslerde bu kalıp ifadelerin önce İngilizcesini sonra da Türkçesini vermektedir. İngilizceyi kullanmak yerine emojilerle power point sunumu hazırlamak daha kalıcı ve etkili bir öğretim sağlayabilir. İlk derslere hazırlıklı girmek öğrenciyi derse motive etmekte; öğrencide “Hoca derste İngilizce kullanmayacak (Hoca, İngilizce bilmiyor.) bu yüzden hocayla iletişim kurmak için kendimi zorlamalıyım.” düşüncesini oluşturmaktadır. Öğretmen bu kalıp ifadeleri öğrencilere tek tek doğru telaffuzu duyana kadar tekrar ettirmelidir.

6. Sonuç

Yurtdışındaki görev yapan veya yapacak olan okutmanların kelime öğretimi, yazma ve özellikle konuşma etkinlikleri yapmaları gerekir çünkü öğrencilerin Türkçe duyacağı, konuşacağı, yazacağı alan çok sınırlıdır. Bu sınırlı zamanı, zevkli, renkli, eğlenceli hâle getirmek öğretmenin elindedir. Öğretmenin Türkçeye karşı öğrenme isteğini ve başarısını artırmak için kullanabileceği materyallerden biri de emojilerdir. Çünkü emojiler, ders dışında da öğrencinin hayatındadır. Akıllı telefonları elinden düşürmeyen, sürekli mesajlaşan ve bu nedenle de sürekli olarak emojileri kullanan nesillere Türkçe öğretmek için emojilerden azami ölçüde yararlanmak gerekir. Çalışmada tavsiye edilen etkinlikler, araştırmacının derslerde uyguladığı ve Türkçe öğretimine katkısını deneyimlediği etkinliklerdir. Bu etkinlikleri uygularken bazı hususları da göz önünde bulundurmak gerekir.

Yurtdışında Türkçe öğrenen öğrenciler genelde Türkçe dil bilgisi konularını kendi ana dillerinde öğrenmektedirler. Öğrenciler sadece Türkiye’den giden Türkçe okutmanlarıyla iki veya dört ders saatinde tamamen Türkçe konuşulan ve yazılan dersler işlemektedir. Bu nedenle Türkçe okutmanlarının dil bilgisi konularını işleyen diğer hoca ya da hocalarla konu sırası bakımından uyumlu olması gerekir. Türkçe dil yapısını bilen ancak kelime bilmediği için cümle kuramayan öğrencilere rastlanmaktadır. Kelime öğretimi, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur.

Bu çalışma, yabancılara A1 temel seviyede emojilerden nasıl faydalanılacağına odaklansa da 2016 yılında Deniz Hotamışlıgil tarafından geliştirilen Türk kullanıcılar için özel olarak hazırlanmış Emojum isimli yeni emoji klavyesi birbirinden farklı Türk işi emojiler içermektedir. Nazar boncuğu, simit, çeyrek altın, göbek atan teyze, dolma, sucuklu yumurta, Galata Kulesi ve Atatürk resmi gibi pek çok emojinin bulunduğu klavyede 450’yi aşkın emoji yer almaktadır. Hotamışlıgil “Dünya çapında günde 2 milyar emoji paylaşılıyor. Ben de bu insanlardan biriyim. Türkçe mesajlaşmalarında vermek

istediğim hissi tam olarak karşılayan emojileri bulamamak sıkıntıyı tanımlamaya yetti. Böyle çıktık yola. Tabii bir ölçüde mizahı da kattık içine” (2016, <https://emoji.com.tr/emojum>)’in Türk emoji klavyesinden kültür aktarımında faydalanılabilir.

Sonuç olarak, yabancılara Türkçe öğretimi, emek ve uzmanlık gerektiren bir iştir. “Türkçeyi nasıl öğretebilirim? Kelime öğretiminde materyal tasarlayabilir miyim? Konuşma derslerinde öğrencileri nasıl konuşturabilirim? Yazma derslerinde dikkat etmem gereken hususlar nelerdir?” Özellikle yurt dışında bu sorulara cevap arayan; ders saatini planlı ve etkili kullanabilen bir öğretmenin Türkçe öğretilmede başarılı olabileceği değerlendirilmektedir.

Kaynakça

- Arıcı, A.F. (2006). Türkçe öğretiminde kullanılan strateji-yöntem ve teknikler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2006- dergipark.gov.tr.
- Banguoğlu, T. (1998). *Türkçenin grameri*, Ankara: TDK Yayınları.
- Danesı, M. (2017). *The semiotics of emoji (The rise of visual language in the age of the internet)*. Bloomsbury Academic An imprint of Bloomsbury Publishing Plc. UK.
- Demirel, Ö. (1999a), *Yabancı dil öğretimi*, İstanbul: MEB Yayınları.
- Demirel, Ö. (2003) *Yabancı dil öğretimi*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Demircan, Ö. (2005), *Yabancı dil öğretim yöntemleri*, İstanbul: Der Yayınevi.
- Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (2009). 9 Ocak 2016 tarihinde www.dilbilimi.net/ab_diller_icin_ortak_avrupa_basvuru_metni_meb internet adresinden alınmıştır.
- Göçer, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin kazandırılması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 21 Aralık-2015 Cilt: 17, Sayı: 2 (21-36)
- Güneş, F. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretimi: yaklaşımlar ve modeller. 15. Bölüm. *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler*. (Ed. Şahin, A.) Pegem Akademi: Ankara.
- İnal, S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretiminde yazmanın önemi ve yazma etkinlikleri: 16. Bölüm. *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler*. (Ed. Şahin, A.) Pegem Akademi: Ankara.
- Karaağaç, G. (2003). *Anlam (anlam bilimi ve iletişim)*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Kelly, R. ve Watts, L. (2015). Characterising the inventive appropriation of emoji as relationally meaningful in mediated close personal relationships *Paper presented at Experiences of Technology Appropriation: Unanticipated Users, Usage, Circumstances, and Design*. Oslo, Norway, 20/09/15 - 20/09/15.
- Korkmaz, Z. (2003). *Türkiye Türkçesi grameri (şekil bilgisi)*. Ankara: TDK Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M. ve Sapmaz, S. (2016). yabancı dil olarak Türkçe konuşma öğretimine dair öğretmen bilişleri. *ZfWT Vol. 8 No. 3* (2016) 85-102
- Küzeci, D. (2007). Yabancı dil öğretiminde genel becerilerin kazandırılması. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi*. Yıl/ 2007, Sayı 18, 13-27

Miller H., Thebault-Spieker J., Chang S., Johnson I., Terveen L., Hecht B. (2016). Blissfully happy or ready to fight : varying interpretations of emoji. *Proceedings of the Tenth International AAAI Conference on Web and Social Media (ICWSM 2016)*.

Özbay, M. (2006), *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*. Ankara: Öncü Kitap.

Sev, İ.G. (2018). Sözlükçülük'te emojilerden yararlanma mümkün müdür? *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi* Sayı: 7/2 2018 s. 734-748, Türkiye

Songun, R. (1999), *Meslekte yeni öğretmenlere öneriler*. İzmir: RS Yayınları.

Takıl, N.B. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde resimyazılar ve bağlamsal cümlelerle kelime kazanımı. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 11/3 Winter 2016, p. 2131-2150 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9242> ISSN: 1308-2140, Ankara-Turkey.

Tiryaki, E.N. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitim. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 38-44.

Tunçel, H. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil bilgisi: nasıl, neden ve ne kadar? 18. Bölüm. *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler*. (Ed. Şahin, A.) Pegem Akademi: Ankara.

Üstten A.U. ve Er, M. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde eş anlamlı ve zıt anlamlı sözcük öğretiminin söz varlığına katkısı açısından değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 12/34, p. 457-472 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12588> ISSN: 1308-2140, Ankara-Turkey

Yılmaz, F. ve Şenden, Y. E. (2014). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kalıp sözlerin etkinliklerle öğretimi. *Asya Öğretim Dergisi* www.e-aji.com [Asian Journal of Instruction] e-ISSN:2148-2659 2014.

Yeşilyurt, Ş. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde duygu durumlarını yansıtan kısa filmlerin oluşturulması ve öğrenci başarısına etkisi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi*. Ankara.

Zhou, R., Hentschel, J., Kumar, N. (2017). Goodbye text, hello emoji: mobile communication on we chat in china. *proceeding CHI '17 Proceedings of the 2017 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* Pages 748-759.

<https://emojipedia.org/apple/>

<https://emoji.com.tr/emojum>

<https://getemoji.com/>

<https://www.emojicopy.com/>

<https://emojipedia.org/historic-site/>

<https://coolsymbol.com/emojis/emoji-for-copy-and-paste.html>